

Nr 184.

Av herr **Pettersson, Anton, m. fl.**, om beredande av semester åt husmödrar på landsbygden.

Såsom ett led i strävandena att åstadkomma en bättre och drägligare tillvaro för de folkgrupper i samhället, vilka ofta under ansträngande och upp slitande betingelser fullgöra sin arbetsinsats i samhällsförsörjningens tjänst, har frågan om beredandet av en tids ledighet och vila från det dagliga arbetet börjat allt mer vinna beaktande.

Rätten till semesterledighet synes även nu mera vara allmänt erkänd. Icke blott praktiskt taget alla i allmän tjänst anställda, utan även en mycket betydande del av dem, som sysselsätts i enskilda företag, hava redan kommit i åtnjutande av denna förmån, i de flesta fall med därtill hörande ekonomiskt bidrag. Emot denna utveckling torde inga bärande invändningar kunna resas.

När man alltså beträffande de anställda, vilka ofta äga goda inkomst- och arbetsförhållanden, betraktar det såsom naturligt och riktigt att bereda arbetskraften tillfälle till återhämtning och vila, och denna princip genom samhällets direkta medverkan numera även delvis genomförts, så har man härmed kommit in på ett problem av mycket stor omfattning och vars lösning icke i längden kan undanskjutas.

För stora grupper av samhällets arbetande folk är semesterledighet ett hittills okänt och oupplevat begrepp. Detta gäller i all synnerhet de många tusentals husmödrarna i landsbygdshemmen, såväl den självägande jordbrukarens, arrendatorns som även lantarbetarens hustrur, vilka dag efter dag, år efter år i ett ständigt jäktande arbete bokstavligen slitas ut utan möjlighet att endast för någon dag få så att säga koppla av och hämta nya krafter samt nya impulser för de fortsatta arbetsuppgifterna. Det är ett obestridligt faktum, att när arbetsförhållandena på olika yrkesområden i snabbt stigande tempo underlättas och förbättras, då står utvecklingen, när det gäller samma förhållanden i jordbrukarhemmen, betänkligt stilla. Genom en alltmer kännbar brist på kvinnlig arbetskraft — flykten från landsbygden — synes därtill husmödrarnas arbetsuppgift för varje år bli än ytterligare belastad. Verkställda undersökningar visa huru illa det verkligen är ställt i lanthemmen, exempelvis med anordningar för vatten, som ofta måste bäras långa vägar, med avlopp och värmeanordningar m. m. Härtill komma ofta obekväma och dåliga bostäder och djurstallar, vilkas undermåliga beskaffenhet i hög grad är beroende på bristande ekonomisk förmåga att ordna det till det bättre.

Ännu mera pressande blir husmoderns uppgift i de barnrika jordbrukar-

hemmen, där arbetet för och omsorgen om barnen måste förenas med hemmets mångfaldiga andra sysslor. Detta är den miljö, i vilken alltför många av landsbygdens husmödrar fylla sin för samhället ovärderliga uppgift.

Lägger man här till trycket av ekonomiska bekymmer i de otaliga fall, då en årsinkomst av endast några hundra kronor skall räcka till för familjens olika behov, då är det inte underligt att de unga landsbygdskvinnorna söka sig till andra och drägligare levnadsförhållanden. Bristen på kvinnlig arbetskraft vid jordbruket blir därför, såsom ovan antytts, för varje år alltmera kännbar och husmoderns arbetsdag följaktligen mera ansträngande.

Nödvändigheten av att dessa hemmets hårt arbetande kvinnor åtminstone under någon del av året komma i åtnjutande av någon tids sammanhängande ledighet eller s. k. husmoderssemester har länge varit insedd och påtalats icke minst från läkarhåll. Genom enskilda sammanslutningar hava ock stora ansträngningar gjorts för att finna en framkomlig väg för frågans lösning.

Efter framställning från Svenska Landsbygdens Kvinnoförbund tillsatte sålunda Bondeförbundets samtliga riksorganisationer vid 1935 års riksstäm-
mor en gemensam kommitté för att föra frågan vidare.

Denna kommitté har sedermera uppskisserat vissa riktlinjer beträffande såväl själva organiserandet som även en närmare detaljutformning av frågan med semesterhem, semesterresor, kurser etc. Den sålunda skisserade planen har sedermera tillställts Riksförbundet Landsbygdens Folk och Svenska Lantarbetareförbundet. Försök till praktiskt genomförande av dessa planer hava även i någon mån kommit till utförande och givit goda resultat.

Frågan är emellertid alltför omfattande för att kunna tillnärmelsevis lösas utan statsmakternas medverkan.

Detta har även insetts från håll, där man från likartade utgångspunkter sökt angripa problemet. Sålunda återgav pressen för endast en kort tid sedan en notis om, hurusom socialdemokratiska kvinnoförbundet genom en delegation uppvaktat regeringen rörande arbetarhustrurnas semesterproblem och med påvisande av hur illa det är ställt på området påkallat statsmakternas medverkan i arbetet på en bättre sakernas ordning.

I anledning av vad sålunda anförts få vi alltså hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville anhålla om skyndsamt utredning och förslag i frågan om beredandet av semester åt husmödrar på landsbygden, vilka därav äro i behov.

Stockholm den 24 januari 1937.

Anton Pettersson.

Verner Andersson.

K. I. Sköldén.

Allan Holstenson.

Per Andersson.